Ч. 220. Львів, пятниця дня 6. (19.) жовтня 1906. Річник X.

Передплата на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . 5 кор.
на місяць . . . 1·70 кор.
За границею:
цілий рік . 16 рублів або 36 франків
на пів року . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Дембровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає сялише на попереднє застереженє.— Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Вісти про пересиленє задля виборчої реформи.

(X) Недавно вказали ми на трудности і перепони, які мусить поборювати комісия для виборчої реформи, а трудности сї виринули головно задля домаганя Нїмцїв, щоби роздїл виборчих округів був обезпечений ухвалою більшости двох третин і задля т. зв. автономістичних домагань польского кола. Минувшого тижня комісия занимала ся наконечною полагодою роздїлу виборчих округів в Чехах і в Моравії, що до котрих перед лїтною перервою не могла довести до порозуміня. При сїй нагоді Нїмцї піднесли справу обезпеченя двох третин і в комісиї почала ся завзята боротьба поміж ческими а нїмецкими послами. Правительство виступило з посередними внесенями, щоби се обезпеченє мало тривати лише 12—18 лїт, одначе не могло довести мимо всїх заходів до порозуміня. Задля того розійшли ся вісти, що положенє стало вельми поважним, що цїла справа виборчої реформи загрожена і що може дійти до поважного пересиленя парляментарного і полїтичного. Одначе, як з иншого боку знов запевняють, не треба вважати положенє таким розпучливим, як представляють деякі дневники, позаяк ческі мінїстри др. Пацак і др. Форшт, вступаючи до кабінету бар. Бека, згодили ся на такі услівя і не будуть з сего висновувати нїяких послїдовностий. Чехам забезпечено 108 мандатів а Нїмцям 69 в Чехах і молодочехи не будуть задля справи двох третин більшости приймати на себе одвічальности за ударемненє виборчої реформи. Остру перепалку ческих послів з нїмецкими в комісиї минувшого тижня треба уважати яко громи тактичні, задля яких не дійде до нїякої бурі. Обидві сторони, Чехи і Нїмцї, дали ся переголосувати в комісиї і роздїл округів виборчих в Чехах і Моравії принято з дрібними змінами після начерку правительства. Справа обезпеченя двох третин вправдї ще не полагоджена, але запевняють, що правительству поведе ся найти відповідний вихід в сїй справі.

Так само приймає остру поставу коло польске із своїми автономістичними домаганями, а також з домаганєм, щоби предлога про удержазленє північної зелїзницї була полагоджена в палатї перед виборчою реформою. В тих справах був також намісник ґр. Потоцкий кілька днїв у Відни і переговорював з польским колом і з правительством. Одначе і сї домаганя можна вважати тактичними громами, які не викличуть нїякої тучі, а закінчать ся хиба резолюциєю в справі автономії краєвої. Сими внесенями автономістичними має занимати ся комісия виборча сего тижня.

Всї ті події вказують на се, що виборча комісия найскорше до кінця сего місяця вспіє полагодити свою задачу, а після того треба троха часу лишити референтови для виробленя і напечатаня звіту і внесеня єго в повній палатї, де відтак моглоб почати ся друге читанє виборчої предлоги. Тимчасом уже 14. листопада мають зібрати ся делеґациї, котрих сесия певно не буде коротша, як весняна, так що час для ухваленя виборчої реформи перед кінцем законодатної доби показує ся вельми скупим. Тимто, як звіщають, правительство переговорює з визначними провідниками парляментарними про можливість продовженя сесиї о три місяцї. Правительство заявило, що є три можливости щоби довершити виборчої реформи: продовженє сесиї, октройованє і вибори на основі давної ординациї з окликом: виборча реформа. З тих трех можливостий є перша найменше небезпечною і як запевняють, в палатї найде ся більшість двох третин для ухваленя такої зміни закона з услівєм, що сей час має бути призначений виключно для виборчої реформи.

З подорожи до св. Землї.

(Дальше).

Єрусалим 15. вересня 1906.

Дорога на оливну гору досить стрімка, а коли сонце почало припікати, де-

---

Франц Коковський.

Мінїятури.

1. Нетлї.

Я люблю сїсти лїтним вечером при відчиненім вікнї, а запаливши лямпу, потонути в думках. Поволи, звільна покидає мене сьвідомість мого теперішного єствованя, а я похиливши голову на руки лину думкою в давні часи, молоді, веселі лїта.

І так минає хвиля за хвилею, незначно, ненастанно, скоро...

Нараз будить мене з задуми легенький бренькіт. Підношу очи і бачу близь лямпи чудову білу нетлю.

Я знаю, хто вона. Серце кличе її якимсь дивним, давно забутим йменям, з найтайнїйших, найглубших криївок серця виходять нездїйснені мрії на зустріч її та кличуть її до себе. Та вона летить скоро до сьвітла і — паде з опаленими крилами.

А мої думи линуть знова як розбурхані филї синього моря у даль незвісну, далеку...

І знов легенький бренькіт і знова коло моєї лямпи велика, жовта нетля.

І її я знаю. Та серце не рвесь до неї, думки мов холодні тїни йдуть до неї і ругають її — за смерть мою.

Се моя Деянїра, що у поломіни сама гине забивши мене.

Знова хвилю тихо, а опісля бренькіт — і бачу нетлю чорну як пітьма ночи, що по сьвітї розлила ся.

Думи мої не знають її. Йдуть до неї, вдивляють ся довго, невтомно в її вічи і пізнати її не могуть.

Її, Ананке, маю, що темна, непроглядна, як пітьма ночи.

1905.

2. Щастє.

Ясне, соняшне, тепле лїто.

Тихий легіт вітру ніс з віддалї запах ялиць, цвитучого жазміну, пошум доспіваючого збіжа.

Він лежав, лежав під високим кремезним дубом окружений морем конюшини з білими і червеними квітками. Лежав і мрів, так собі об нїчім...

Нараз — —

Його зір паде на чотиролистну конюшину.

Щастє — кажуть люди.

Щастє — каже він, а уста мимоволї складають ся до скептичного усьміху.

Щастє! Ха, ха, ха!

— — — — — — — — —

Держить в руках лист від »неї«, і в нїм читає ось що:

»Я вийшла нинї в поле засїяне конюшиною. Йду і думаю, чи буду я щаслива з кимсь кожаним, дорогим. І думаю, що сли знайду зараз чотиролистну конюшину, то буду— і сейчас знаходжу її. Та, сли так, думаю, то чи ми будемо разом щасливі — і в сїй хвилї знаходжу другу. Се зворушило мене дуже і я просила Бога, щоб конче і скоро се вже було. Я посилаю тобі листок конюшини. Шукай! Сли і ти знайдеш, то щастє певно наше“.

хто махнув рукою тай сів на осла, хотяй погонич жадав корону. Аж жаль було дивити ся, як отяжілі особи, ваги яких 100 клр. сїдали на се мале сотворінє з тонкими ніжками, але воно ішло без видного висиленя під гору і анї разу не задержувало ся на відпочинок. Треба було подивляти, як осел осторожно ступав помежи каміня, щоби не зашпотати ся, як додержував нам кроку, а коли прийшло ся на рівне, то підбігав також трабом. Упередженє до осла, що він дурний і упертий, зовсїм здає ся, несправедливе, а хто пізнав єго тут близше, той мусїв на тій сьвятій земли розоружитись навіть против усїх галицких ослів, яких наше упередженє робить може гіршими, чим они є на дїлї.

Тьопаючи дальше на гору, ми побачили купу каміня — се місце, де стали апостоли. Тут вже мож було набрати досить каміня до схочу, тож люди не жалували кишень.

Висше під гору є росийска церков М. Магдалини, а на верху гори мале село арабске і мошея Вознесеня. Мошея, давнїйша церков Вознесенія, обведена округлим муром. В серединї показують камінь з відбиткою лївої ноги Христа, коли взносив ся до неба. Одна леґенда говорить, що недалеко сеї мошеї опустила Матїр Божа пояс, коли ангели несли Єю до неба.

На самім вершку оливної гори є вежа росийска і монастир з малою церквою. Аж до церкви веде алея дерев св. Івана (рожки), кипарисів, дубів і пінїй, а на кінци єї є за кратою камінь, на якім звик був сїдати Христос. З вершка гори видно далеко аж до Йордану і Мертвого моря, видко біблїйне небо і видно Гієнну с. є пекло. Звідси дуже гарний вид на місто Єрусалим і єго околицю.

Коли дивити ся на положенє міста, яке лиш з півночи отверте, а з прочих трех сторін сама природа хоронить неприступними горбами, треба дивувати ся, що се місто так скоро піддавало ся всяким війскам. Кілько то бурий перейшло понад се місто, а оно нинї так виглядає зі своїми будівлями, якби від дуже давна стояло супокійно. Понад місто вистають мінарети (вежі) з ґанками доокола, по яких ходить мулла (сьвященик) і три рази на день покликує людий трясучим голосом до молитви, а мінарети є лиш при мошеях або місцях почитаних. Кромі того видно ще з помежи домів дві вежі християньских сьвятинь.

Єрусалим лежить легко склонений до сходу і полудня на скалистім відломі гір Юдейских, який спадає стрімко на сході і полудни до ріки Кидрон, а на западї до ріки Гинном. Послїдний конець сего відлому є гора Сион. Довкола міста веде мур 12 м. високий, а довгий 4 км. з вежами, причілками і 7 брамами, а то: від заходу знана вже яфска і нова брама, від півночи дамаскиньска і іродова, від сходу Стефана, а від полудня новеа і сионьска. Горішна часть муру збудована султаном Солиманом I., спочиває на давнім старім мурі жидівскім. В однім місци, де найбільше того старого муру, плачуть Жиди над упадком того так сильного муру і міста, а найбільшу радість справить ся Жидови, коли єму привезе ся кавалочок сего муру. Єрусалим подїлений на 4 дїльницї головними улицями, так що є дїльниця християньска довкола Божого Гробу, магометаньска довкола мечету Омара, жидівска або Давидова на полудни до Сиону, а від тої на захід вірменьска.

За мурами міста на захід розсїло ся передмістє. Тут поміщені всї консуляти: австро-угорский, нїмецкий, росийский, анґлїйский і француский, тут росийска дїльниця »русская постройка« з приютом і церквою з численними банями. Дальше кругла мов ротунда церков монофізитів Коптів, струнких а чорних горожан Абісинії, та оселя жидівска барона Гірша.

За тим всїм найдальше видно жовтий дім. Се дім, в якім виховують ся хлопцї ріжних народів і релїґій зовсїм по християньски до 14. року житя. Сей дім збудував бувший еспаньский Жид Ратісбоне, який охрестив ся і жертвував цїлий свій маєток монахам і монахиням, званим братями і сестрами сионьскими, на вихованє дїтий.

(Дальше буде).

Рука його мимоволї сягає в кишеню та витягає лист, який йому нинї почта принесла від неї.

Сто разів вже його читав, але поняти його не міг.

„Я не вірю — писала вона — щоб ви могли менї дати щастє, тому забудьте мене.

Забути!

Щастє!!!

— — — — — — — — —

„Ідеш до жінки, не забудь бича...“*)

Так, але бича сатири, бича погорди і рівнодушности! Зложив оба листи до купи, подер їх в дрібні кусочки і широким рухом розкинув по конюшинї. Вітер розніс дрібні папіряні нетлї далеко по поли і поховав між зелені листки цвитучої запашної і сьвіжої конюшини.

20. VI. 05.

*) Ф. Нїцше.

Полїтичні вісти.

Цїлий вчерашний день радила вчера комісия для виборчої реформи над квестиєю кваліфікованої більшости, потрібної до ухваленя евентуальних змін в подїлї округів, однак анї Нїмцї, анї Чехи не могли згодити ся на жадні уступки. При кінци пополудневого засїданя провідник пос. Пльой подав до відомости комісиї нове компромісове внесенє пос. Мальфатія, який запропонував ось який зміст оспорюваного §. 42: Зміни §§. 1, 4, 5. дальше 33 до 36 як і 42 а також додатку до закона про подїл виборчих кругів можливі є в протягу перших 18 лїт лише в присутности принайменше половини послів і більшостию $^2/_3$ голосів. По упливі сего речинця, зміни можуть доконувати ся тілько більшостию $^3/_5$ всїх послів. — Пос. Страньски: Нїколи! На сїм замкнено засїданє. З того приводу говорено вчера вже навіть про замкненє державної ради і октройованє закона, однак правительство працює дальше без віддиху над компромісом і як здає ся, внесенє Мальфатія, може з деякими поправками комісия прийме остаточно.

В Росиї успокоєнє поступає тим більше, чим близше до розписаня виборів. Сторонництва приступають до реальної полїтичної працї т. з. на разї до аґітациї і орґанїзациї своїх сил, щоби при виборах узискати як найбільший вплив. В европейскій прасї обговорює ся тепер головно фінансове положенє Росиї. Др. Матен з Парижа видав вже трету книжку в сїй квестиї. В послїдній своїй брошурі обчисляє сей фінансїст довги Росиї понад 200 мілїярдів і виводить з того, що Росия вже з будучим роком не буде в силї платити правильно процентів, які виносять понад $1^1/_2$ мілїярда річно. Натомість росийскі правительственні фінансїсти доказують, що теперішне пересиленє, викликане нещасною війною, як і пізнїйшими заворушенями внутр держави приняло досить острі форми, однак не є нїчим надзвичайним, а для такої природними даними богатої країни, як Росия, нїчим небезпечним. При помочи нової думи надїють ся пособити державному скарбови і усунути пересиленє. Мінїстер скарбу оголошує виказ з безпосередних податків, які виносили в перших 8 місяцях с. р. $33^1/_2$ мілїонів рублїв, в порівнаню з 34 міл. рублїв в такім самім часї минулого року. Обниженє доходів виявило ся в Конґресівцї, на Кавказї і в балтийских провінциях, де революцийний рух був найсильнїйший. Доходи казнї зросли натомість о $2^1/_2$ міл. рублїв є се найлїпшою відповідию — каже комунїкат — на виборску відозву, яка не викликала жадного вражіня (!) Населенє платить податки і не опирає ся поборови рекрута. Цифра дотично безпосередних податків занимає тілько малу позицию в буджетї, який опирає ся головно на посередних податках з монополїв.

Новий натуралїзацийний закон Союзних Держав увійшов в житє дня 27. сего місяця. Після сего закона кождий іміґрант дістане при вступі до Союзних Держав папір, в якім буде опис даного іміґранта, єго коротка житєпись, рік уродженя і т. п. Копія сего паперу буде задержана в іміґрацийнім бюрі. Коли іміґрант схоче дістати перші папери, буде мусїв внести свою заяву враз з папером, який дістав, коли прийшов до Америки. А коли схоче дістати другі (цїлі) папери, буде мусїв ще представити заприсяжене зізнанє двох ситизенів, що він мешкав в Союзних Державах пять лїт а в дотичнім судовім окрузї бодай один рік. Нїхто не буде міг дістати горожаньских паперів 30 днїв перед виборами. Ситизеньскі папери будуть видавати лише суди союзних держав (United States Courts) а не повітові (county) як доси. Хто сфальшує ситизеньскі папери, дістане 20 лїт криміналу або заплатить 10.000 кари. Єслиб котрий урядник брав від тих, що хотять дістати другі папери, більше гроший, як приписано, дістане два роки криміналу, або заплатить 1.000 долярів кари. — Як бачимо, то тепер тяжше дістати горожаньскі папери як се

було давно, однак се не повинно відстрашувати наших Русинів від вибираня паперів, бо лиш як горожани, що беруть чинну участь в політиці, зможуть поліпшити свою долю.

Новинки.

— **Календар.** В пятницю: руско-кат. Томи апост.; римо-кат. Петра з Алькан. — В суботу: руско-кат. Сергія і Вакха; римо-кат. Феліцияна еп.

— **Збори мужів довіря** ширшого Комітету „Тов. Вз. Пом. гал. і бук. учит. і уч.“ повідомляє, що дня 1. падолиста о год. 10. рано відбуде ся довірочна нарада делеґатів всїх відділів окружних як з Галичини так і Буковини. Всї відділи окружні мають вислати по одному делеґатови. На порядку дневнім справа орґанїзациї руского учительства. Наради відбудуть ся в льокали Товариства, при ул. Сикстускій ч. 47.

— **Окружне віче в Стрию** відбуде ся в четвер, 25. с. м. в сали »Народного Дому« з отсею програмою: 1) Дальша судьба виборчої реформи і автономія Галичини. 2) Справа реформи ловецкого закона 3) Справа реформи дорогового закона. Промовляти буде пос. др. Евген Олесницкий. — Початок о годинї 12·30 в полудне.

— **Виділ бурси ім. св. Онуфрия в Ярославі** має честь повідомити П. Т. публику, що дня 5. падолиста відбуде ся вечерок з танцями в Ярославі на дохід сеї бурси. Виділ упрашає о як найчисленнїйшу участь. Запрошеня в тих днях висилає ся. — За Виділ: *О. К. Хотинецкий, Білиньский* секретар.

— **Вісти з закорд. України.** Подільска »Просьвіта« — пише »Рада« — перш за все поставила собі на метї відкривати по селах свої бібліотеки-читальнї. Але на перешкодї в сїй роботї стала місцева адмінїстрация. Рада »Просьвіти« звернула ся до ґубернатора з прошенєм дозволити на заложенє бібл.-чит. більш як в 25 селах. З того часу, як вислано се прошенє, минуло вже 4 місяцї, а досї нема нї одного дозволу. Зразу адмінїстрация довго мовчала. Колиж члени ради стали пригадувати їй про сю справу, адмінїстрация почала надсилати »Просьвітї« »откази«. Варт звернути увагу, через які саме причини адмінїстрация не дала свого дозволу на відкритє бібліотек-читалень. Одному вчителеви вона не дозволяла мати під своєю відповідальностю бібліотеку, через єго віби то »неблагонадежность«. По теперішнїм часам неблагонадежний вчитель щось дуже дивне, та ще в нас, де інспектор народнїх шкіл тільки те й робить, що винюхує »неблагонадежних« і скидає вчителїв з посад »по дошедшим до нього слухам про неблагонадежность«. При таких справах зістати ся неблагонадежному вчителеви на посадї, зовсїм неможлива річ. А от, бачте, він собі вчителює, а бібліотекарем не може бути, бо пан »вратник« узнав єго за »неблагонадежного«. Одному добродїєви, що скінчив семінарию, не дозволено відкрити бібліотеку через те, що єму ще нема 21 року, а 12 селянам відмовлено через те, що вони »малограмотні« і нїби то не згоджують ся бути бібліотекарами. Сю останню причину цїлком видумано, бо рада »Просьвіти« має від кождого з сих селян »прошенє« про відкритє в них бібліотеки. Окрім того, сї селяни і самі приходили до »Просьвіти« і засилали листи, в яких просять дати їм в село як найшвидше ґазету та книжку на рідній мові. Се вони просять, а от стражник та »вратник«, що в мислях читають, рішили, що вони не хотять, так про них і говорить адмінїстрация. Цікаво також знати, коли саме вийшов такий закон, що малограмотний не може бути бібліотекарем. Здає ся, що сей »закон« видано тільки у нас. В адмінїстрациї є ще з 12 прошень »Просьвіти« про дозвіл на відкритє бібл.-читалень. Тут вже бібліотекарі і не вчителї. Побачимо, що то вона придумає тут, щоб не пустити осьвіти на село. Та дарма: сонця рукою не закриють.

— **Средство тверезости.** Мінїстерство судівництва знесло свій розпорядок що до заборони уживаня арештантів до рубаня дров в Чернівцях. Стало ся се за старанєм черновецких шинкарів. Черновецкі рубачі порішили відомстити ся тим чином, що будуть аґітувати між робітниками за бойкотованєм шинків. Робітниче віче в тій справі має відбути ся небавом.

— **Орґанїзация почтових урядників.** Послїдної недїлї відбули ся у всїх більших містах Австриї збори почтових урядників, між иншими й у Львові та Кракові, на котрих рішено однодушно домагати ся від правительства заведеня автоматичного авансу, скороченя лїт служби на 35, реформи дисциплїнарного поступованя заведенєм дисциплїнарних судів з дисциплїнарним трибуналом на чолї, законного управильненя відпусток і відпочинків в недїлї та сьвята. О здїйсненє тих домагань, при ужитю всїх можливих, хочби найострійших средств, має старатись центральне товариство почтових урядників у Відни. На многих зборах рішено збирати жертви для тих товаришів, котрі евентуально булиб покарані за аґітацию в тій справі. В разї неузглядненя домагань почтових урядників має наступити в найблизшім часї „пасивний опір“ почтових урядників в цїлій Австриї, наслїдком котрого населенє держави потерпіло би великі шкоди.

— **Зїзд жидівскої партиї „Поалей Сион“** відбував ся минулого тижня у Львові. Крім внутрішних справ партиї, доторкаючих орґанїзациї, тактики, фондів і праси, уладжено також справу нової проґрами партиї. На основі тої проґрами партия називає ся „жидівска социялїстична робітнича партия Поалей-Сион“, опирає ся на принципах наукового социялїзму, а яко найважнїйшу точку проґрами, схожої з проґрамою социяльно-демократичною, уважає територияльне рішенє жидівскої справи в Палестинї. До часу здїйсненя тої найважнїйшої точки своєї проґрами поалей-сионїстична партия буде змагати до здобутя повної рівноправности жидівского народа на основі национальної автономії.

— **Семилїтна подорожниця.** В недїлю рано мож було бачити на двірци в Чернівцях цїкаву семилїтну подорожницю. З клуночками в руках ожидала вона при асистенциї полїциї поїзду; а гурток цїкавих подорожних обступив єї, щоб прочитати, хто она. На шнурочку висїла на єї грудех абличка з надписою: „Софія Нємец, має сїм лїт і їде до свого батька Павла Нємец до Вільгельмсгавен. Просить ся подорожних, щоби взяли малу подорожну під свою опіку і помагали їй при пересїданю. В Освенцїмі треба єї справити до експозитури ц. к. полїциї. Чернівцї, 14. жовтня 1906. Ц. к. дирекция полїциї“. — Батько малої подорожної виїхав перед двома роками з двома дїтьми на роботу, а малу Софію лишив тут у родини Юхневич. Тепер їде батькови лїпше і він попросив полїцию, щоби вислала єму донечку. І дирекция вивязала ся в той ориґінальний спосіб зі своєї задачі.

— **Де лїпше?** чи в криміналї в Золочеві чи в Дубнї в Росиї, досьвідчили на собі два арештанти: почтмайстер-дефравдант з Буська, Петшиковский, і якийсь 19-лїтний Малиновский. Они утїкли з золочівскої вязницї і хотїли перейти через кордон до Росиї. Росийска гранична сторожа спіймала їх і яко підозрілих анархістів відставила до кріпости в Дубнї. Там догодили утїкачам так, що они сами просили золочівский суд, аби забрав їх назад до свого сховку. Онодї приставлено обох арештантів до Золочева. Перший приїхав фякром в товаристві росийского жандарма, а другий прибув зелїзницею.

— **Катастрофа під морем.** В портї Бізерта затонуло вчера француске підводне судно „Лютін“. Катастрофа наступила в тім самім місци, де затонуло було підводне судно „Фарфарет“. „Лютін“ відбувало вправи і упало на дно моря 40 метрів глубоко. Грозу катастрофи годї собі представити. Зіпсутє одної дрібної шрубки потягає за собою страшну смерть кільканайцяти осіб залоги такого підводного судна. Коло витягненя судна „Лютін“ працює кілька воєнних кораблїв, але їх заходи доси не довели до успіху, а тимчасом залога затопленого судна завмерає зі страху перед марою смерти. Портові власти не мають надії уратувати залогу, а судно можна буде витягнути пізнїйше.

— **Репертуар руского театру в Бучачи.**

Саля »Сокола«. Початок о $7^1/_2$ вечером. Білєти продає торговля п. Рогозиньского. (Абонамент на 6 вистав під ряд 10 К).

В суботу 20. жовтня: »Жидівка вихреста«, народний образ в 5 дїях Тогобочного.

В недїлю 21. жовтня: »Невольник«, народний образ зі співами і танцями в 5 дїях, переробив з поеми Т. Шевченка, Кропивницкий.

Ві второк 23. жовтня: »На днї«, сцени з дна житя в 4 дїях М. Горкого.

— **Репертуар міского театру у Львові.**

В четвер: »Вертер«, оп. 4 д. Массенета.

В пятницю: »Орлеаньска дїва«.

В суботу попол.: »Косцюшко під Рацлавицями; вечер: »Самсон і Далїля«, оп. 4 д. Сен-Сенса.

В недїлю по пол.: »Галька«, оп. 4 д. Монюшка; вечер: »Орлеаньска дїва«.

В понедїлок: »Орлеяньска дїва«.

Ві второк: »Оповіданя Гофмана«, оп. 4 д. Офенбаха.

В середу: »Маман Колїбрі«, ком. 4 д. Г. Батайля.

Други Соколи і Сокілки! Памятайте, що львівский „Сокіл“ збирає жертви на будову свого дому.

Посмертні † оповістки.

— **О. Семен Сильвестер Кизима**, парох в Ганївцях, галицкого деканату, бувший настоятель Василияньского монастира в Прудентополїс, упокоїв ся дня 13. с. м. в 44. роцї житя, а в 16. р. сьвященьства. В. є. п.!

— **Олена** з Авдиковских **Купчиньска**, вдова по б. пароху в Оглядові, мати звісного цитриста о. Евгения і звісного дірігента у Львові п. Тадея, упокоїла ся дня 16. с. м. в Оглядові в 62. роцї житя. В. ї. п.!

Наука, штука, лїтература.

— **Календар Місионаря на 1907 рік.** Зладив о. Лазар Березовский ЧСВВ. Жовква 1906. Печатня ОО. Василиян. Накладом Видавництва Чина св. Василия В. Стор. 155, вел. 16-ка. Цїна 50 с, з почтою 60 с. — Календарі Місионаря здобули собі своїм змістом заслужену назву найлїпших календарів в нашій лїтературі. А колиб їх порівнати з такимиж видавництвами у инших народів, то й тодї безсторонний оцїнитель мусїв би їх поставити між найлїпше зредаґованими. Про добрі прикмети календарів Місионаря мали ми вже нагоду не раз писати, бо перед нами лежить вже семий річник того календаря. І сей річник своїм добірним і богатим змістом прямо імпонує читачеви. Поминувши календарску та інформацийну часть, що визначають ся ясним укладом та добором найпотрібнїйших кождому звісток, належить признати, що часть белетристична від початку до кінця на 120 сторонах зладжена як найкрасше. Оповіданя, розвідки, описи, дрібні замітки, загальні новинки, пословиці а навіть рубрика „сьмішне“ мають поучаючу вартість попри свій займаючий зміст. Взяти лише першу лїпшу з краю новельку, такого „Зарібника“ або „Бойкот“, то кождий признасть їм величезний вплив моральний на сїльского чи міского читача. В „Зарібнику“ описує автор, як Гнат поїхав до Прус на роботу, чого доброго там навчив ся, як за зароблених 800 риньских купив ґрунт і як там господарив на пруский

лад, що з бідолахи став богачем. Одна така новелька перечитана селянам вистане за сто аґітацийних відозв і тількож популярно-научних рефератів з господарства. Або „Бойкот“ в якім змальовано нуждою прибите, розпіячене село, котре за намовою одного господаря бойкотом проганяє арендаря і стає взірцевим селом на цілу околицю. Таких аґітацийних статей, вбраних містерно в форму оповідань, є в Календарі Місионаря повнісько. Другою доброю прикметою „К. М.“ є добір і артистичне виконанє ілюстраций зі всїх областий нашого народного житя і загальних з цілого сьвіта. Єсли додати ще, що мова в Календарі чисто народна, стиль гладкий і плавний, а коректа виконана совісно, друк рівний, а папір добрий, та що зверхний вигляд представляє ся елеґантно, то не мож дивувати ся, що Календаря Місионаря розходить ся щорічно поверх 30 тисяч примірників, та що круг єго читачів що року росте. Сей Календар задля єго дешевости може набути кождий, і в кождій рускій хаті повинен він найти ся. Купувати можна у накладців в Жовкві, в „Народних торговлях», книгарнях і т. п. торговлях.

Телеґрами

з дня 18. жовтня 1906.

Рим. Часопись Vita доносить, що Чіртский дістав порученє, підготовити зїзд монархів трех примирених держав.

Білгород. З урядового жерела доносять, що сербске правительство у відповіди на австро-угорску ноту підносить, що в справі замовленя гармат і муніциї обстає і на дальше при своїм дотеперішнім становищи с. є застерігає собі вільну руку. Що до инших державних замовлень то правительство згідно з давнїйшими обітницями готово віддати їх австро-угорским промисловцям на случай, коли торговельний договор між Австриєю а Сербією буде заключений. В противнім случаю сербске правительство всї свої давнїйші зобовязаня буде уважати небувалими.

Москва. Коли градоначальник заборонив студентам московского університету збиратись на університетї, рада університета ухвалила на якийсь час закрити університет. Тимчасом ректор Мануйлов, професор Трубецкий та Зернов поїдуть до міністра, щоби вияснити, в якім станї опинив ся тепер університет.

Лев Лопатиньский.

Четверта заповідь.

(Ілько Пащак)

драма в 5 діях з гуцульского житя,

нагороджена на конкурсї Тов. ім. Котляревского.

(Дальше).

ДІЯ V.

Вязнича келия; одно віконце високо під стелею; прича, перед нею малий столик і крісло; на столї збанок води, пачка папіросів. В дверох віконце, крізь котре видко від часу до часу лице сторожа.

ЯВА I.

ІЛЬКО, потім СТРАЖНИК.

ІЛЬКО

(лежить горілиць на тапчанї, курячи одну папіроску за другою).

Бодай на конець нема собі що жалувати!... Плило се житє, шуміло як той потік з крутої скелї пінить ся по каміню, а тепер загальмувало єго наче у великім якім плесї... Плесо, озеро, море часу... День здає ся тобі довший за рік! Чого не передумаєш, куда не залетиш гадками! Ет, а все крутиш ся ними наче блуд тебе водить у колїсце... Летять думки блискавицею, а все стоять на однім місци: Як би не було так, то би може було сяк, а як би не сяк, то може онтак, а як не онтак, то може знов так! Тфу, і на що се думати, коли тепер вже всьо однак. Що раз стало ся, ніяк не відстане ся. Го, го, я маю спосіб, аби зупинити свої гадки. Коли пічне ся тота страшна метелиця, коли думки як та повінь зачнуть підносити филю і клекотїти і затоплювати мою душу, тодї я тілько оттак потягну рукою (*робить рух*) і всьо тихо, всьо стануло і виглядало ся, наче оливи на воду налляв. Треба уміти забути, мати до сего силу — ось що! (*кричить, не рушаючись*) Гей, там, пане стражник, що се є? Нинї мій день! Менї належить ся їсти — пити, кілько схочу. Ніхто тут не мельдує ся до мене?

СТРАЖНИК

(заглядає через віконце).

Ано, може би ти так не кричав дуже, мой! (*отвирає двері, дзеленькаючи ключами і входить*). Ну, Пащаку, як тобі поводить ся?

ІЛЬКО.

Я не виджу жадного частунку — де мій могорич?

СТРАЖНИК.

Жартуй здоров — будеш лїпше дриґати ногами! — Закликати тобі сьвященика?

ІЛЬКО

(по павзї).

Дайте менї що напити ся!

СТРАЖНИК.

Вода стоїть на столї.

ІЛЬКО.

Вина, або горівки.

СТРАЖНИК.

Не дам, доки не висповідаєш ся! Дванайцята недалеко! Тодї вже сам пан-отець прийде. Чим борше збудеш ся, тим скорше будеш міг ужити собі на дорогу.

ІЛЬКО

То закличте, нехай вже висповідаю ся раз.

СТРАЖНИК.

Но, видиш, так має бути після припису. Пан-отець зараз прийде, бо править тут службу Божу, а потому я мусїв би бігчи за ним до міста (*виходить поспішно з келиї і замикає за собою двері на ключ*).

ЯВА 2.

ІЛЬКО сам.

(*Річию актора зробити з сеї сцени переймаючу картону розпуки, трівоги, шалу, надії і безвідрадности*).

ІЛЬКО.

(зриває ся з причі).

Смерть, смерть, я не можу дати віри... як се може бути? Не йму віри! (*стає нагло і задумує ся*). За годинку мене має не бути! Вже, вже!?... Де той час — стілько єго булоі де він подів ся? Так нагло. За годинку умру... Умрру! (*бє себе в груди, мацає по руках*). Я здоров, сильний, о, живий, веселий, хахаха!!... і за годину, — нїчо, не буду чути, не буду видїти, буду зимний, нїмий, труп!... (*ловить ся за голову, лице виражає найвисшу трівогу, кричить, трясе ся на цїлім тїлї*). Ой, йой!! Я боюся, я не хочу умирати... я бою ся смерти; (*через віконце заглядає 2. стражник і пукає; Ілько звертає ся до него прискакує до дверий як дикий зьвір*). Геть менї звідси! Забирай ся від віконця! Не диви са на людську муку (*махає рукою перечучо*). Криків не робити?; Як би тебе мав чорт пірвати, то ти би не так кричав! Не заглядай менї до віконця, чуєш, бо як тебе (*замахує ся і грозить кулаками. Нараз відвертає ся від віконця і робить таємничу міну, якби єму прийшла на гадку яка нова, щаслива думка*). Псс!... (*Заглядає єще раз до віконця в сторону, куда віддалив ся второж і успокоюючо махнув рукою*). Тепер не буде заглядати більше — може би так спробувати?... Через вікно тай гиц на подвірє, а звідтам по драбинї тай на мур, а з муру в поле! Га! вільний, свобідний, живий і страшний буду! Гори, мої гори! Як зелені, мягкі филї, закриєте мене собою! Го, го, так скоро мене тепер не дістанете! Єще почуєте нераз про Ілька і будете дрожати зі страху ви всї вороги мої (*підчас того поставив стіл під стїну і тим способом виліз аж до вікна; тимчасом отвирають ся двері і входить сьвященик в епітрахили, а за ним стражник*).

(Дальше буде).

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

(Готель, реставрация і каварня — ріг ул. Сикстуской і Косцюшка у Львові).

Приїхали дня 17. жовтня: о. Филип Свергун з Ольхівця, Лев Петрушевич з Холоєва, о. Микола Дерлиця з Витвиці, Захар Скварко з Мостиск, о. Северин Борачок з Яйковець, о. Миколай Галущаньский з Звиняча, о. Володимир Давидович і Софія Давидович з Глїбович, др. Станїслав Полїньский з Мостиск, Генрик Айзен з Кракова, Володимир Балицкий з Коломиї, о. Дмитро Лах з Кунина, о. Андрей Обрісков з Мальчиць і о. Кирило Пасїчиньский з Макунева.

Всїх лїкарских наук

Др. Кость Танячкевич

б. секундар шпиталя Вільгельміни у Відни

по відбутю трилїтної практики у віденьских шпиталях та клїніках

осїв в Золочеві.

(Ординує в домі інспекторату податків).

Вино! Вино!

Червоне або біле вино з 97 або 96 р., сильне і приємне доставляє 30 лїтрів franco на кожду стацию за 9·90 злр. Почтова бочівка 4½ лїтра franco 1·60. ВИНОГРАД 5 клґр. franco 1 злр. 55 кр.

L. Altnei, Versecz 4. Ungarn.

(4—4)

Всїлякі

КУПОНИ

і

вильосовні цїнні папері

виплачує без потрученя провізиї або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.

СОКІЛ **Тутки і паперці** можна набувати в „Сокільскім Базарі“ у Львові і у всїх торговлях в краю.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 15. жовтня 1906.

Нова сензацийна проґрама.

Щоденно о 8. год. вечер представленє В недїлї і сьвята 2 представленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї **High-Life** представленє. Білєти вчаснїйше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9.

Видає і відповідає за редакцию: **Лев Лопатиньский.**

З друкарнї В. А. Шийковского.